

PERMAINOS

Ekonomika: informacija, problemos, patirtis

Nr. 29(65)

1991 m. liepos 24 - 30 d.

Kaina 50 kap.

☎ 66 04 92

LIETUVOS
RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIAJAI
TARYBAI

LIETUVOS
RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBEI

Respublikinio seminaro privatizacijos ir apskaitos klausimais, įvykusio Kaune, 1991 m. liepos 12d. dalyviai, svarstę Lietuvos turto privatizavimo principus, kreipiasi į Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą ir Vyriausybę su tokiais pasiūlymais:

1. Nuosavybės privatizavimas – tai kelias į rinką. Todėl turėtų būti labai aiškiai nusakyta, kas dabar yra privatizuojamo turto savininkai ir kas taps savininkais po privatizacijos. Čia ir yra svarbiausia problema – neaiškūs valstybės nuosavybės savininkai dabar ir ateityje. Būtina sukonkretinti turto nuosavybės sąvokas, tiksliai nusakyti jos turinį ir jos vystymosi perspektyvas.

2. Remiantis rinkos šalių patyrimu, Lietuvoje kuriamos akcinės bendrovės. Tačiau akcinėje bendrovėje visų akcininkų (nepriklausomai nuo to, kas jie) teisės yra vienodos. Nepanaikinus valstybės nuosavybės akcinėje bendrovėje atsiranda mišri nuosavybė, nes nelygios jos savininkų teisės. Esant mišriai nuosavybei įmonėje, privačių savininkų akcininkų teisės ir perspektyvos yra neaiškios gresiančios deprivatizacijos akivaizdoje.

3. Apskaita – biznio kalba. Ji yra pasaulinė. Todėl būtina rengti finansines ataskaitas, atitinkančias tarptautinius apskaitos standartus. Mūsų nuomone, tam trukdo neaiškūs turto nuosavybės statusas įmonėse. Turto privatizavimo ir finansų apskaitos standartizavimo klausimus reikia spręsti susitelkus ir neatidėliojant.

Konkordijos universiteto (Kanada) profesorius
Vytauto Didžiojo universiteto senato narys
ir vizituojantis profesorius Henry Dauderis
Suffolko universiteto (JAV) profesorius Edvardas Bubnys
Lietuvos sąjūdžio Seimo narys Antanas Dirvelis
Lietuvos pramonininkų asociacijos Tarybos narys Kostas Deveikis
Kauno darbininkų sąjungos komiteto narys Kazys Ruževskis

Ataskaitą iš minėto seminaro skaitykite 2-ame puslapyje.

Kad vilkas būtų sotus ir avis žveika

Viktora KAPOCIAUS nuotrauka

– Jau pusantro metų, kai dirbate čia, Maskvoje. Kaip pasikeitė Jūsų darbo diena per tą laiką?

– Man pačiam keista, kad per tą laiką mano darbo diena beveik nepasikeitė. Kai atvykau, politiniais klausimais praktiškai užsiiminėjau vienas. Šiuo metu turiu daug padėjėjų, atvykusių iš Lietuvos. Labai energingų, protingų – juos ateityje matau gambiais diplomatais. Atrodytų, kad nuo manęs turėjo nukristi didelis darbo krūvis – vis dėlto taip neatsitiko. Diena, kaip ir buvo – ilga, įtempta. Matyt, tai todėl, kad padaugėjo kontaktų su užsienio valstybių, akredituotų čia, Maskvoje, pasiuntinybėmis. Ryšiai išsiplėtė, užsimezgė su naujomis šalimis. Pavyzdžiui, neseniai atstovybėje lankėsi tokių egzotiškų šalių, kaip Tailandas, Pietų Korėja, pasiuntiniai.

Antra priežastis – to aš norėjau nuo pat darbo pradžios – mes iš pasyvios stebėtojos arba informacijos teikėjos tapome tikrai aktyvia atstovybe. Patys bandome "daryti" Lietuvos politiką: ne tik pateikiame informaciją apie tai, kas pas mus vyksta, bet bandome per pasiuntinybes veikti tų šalių vyriausybės mums naudingą linkme. Dar vienas dalykas – kai atvykau, neturėjau galimybių domėtis, sakykim, kas dedasi Kuveite ar kur kitur. Atrodė viskas taip toli, todėl neverta. Dabar mes šitai darome, renkame informaciją. Pravers, be abejonų. Štai todėl darbo diena ir liko: nuo ankstauro ryto iki vėlaus vakaro.

– Ar nebaisu buvo imtis darbo, neįprasto, nelabai žinomo?

– Na, metus laiko jau buvau praleidęs Maskvoje, kaip TSRS deputatas, pažinojau kai kuriuos diplomatus, buvau bendravęs su daugeliu Tarybų Sąjungos vadovybės atstovų. Tačiau, žino-

Šito gali pasiekti tik žinantis diplomatines gudrybes. Pusė šimtmečio neturėjome galimybių jų mokytis. Nebuvo ir poreikio – diplomatinis reikalas už mus tvarkė kiti. Kovo 11-osios aktas priverė pasaulį į Lietuvą pažvelgti kitomis akimis – kaip į valstybę. Vadinas, ir mes turime tapti kitokiais. Į "Permainų" korespondentės Veronikos PASKOČINIENĖS klausimus atsako pirmasis pokarinės Lietuvos diplomatas, Lietuvos Respublikos nuolatinis atstovas Maskvoje Egidijus BICKAUSKAS.

ma, visiškai naujas tas darbas buvo kaip diplomato. Tuomet visiems Lietuvoje teko imtis ko nors naujo.

Pačioje pradžioje, gavęs kvietimą dalyvauti priėmimo ar kitame kokios nors pasiuntinybės renginyje, pasijusdavau nejaukiai. Ko stebėtis – visi mes savamoksliai. Nei protokolas mums žinomas, nei paprasčiausias diplomatinis etiketas. Būdavo, atsisėdi prie stalo, pristato prieš tave taurių taurelių, krūvų šakutių – ir nežinai, ką su visu tuo daryti. Arba pateikia ką nors egzotiško – nežinai, nuo kurio galo pradėti valgyti. Juokas, jeigu visa tai liestų tik mane. Aš puikiai supratau, kad pagal mano elgesį vertins ne mane – vertins Lietuvą. Tai buvo sudėtingiausia. Dabar šito nėra – patirtis atsirado.

– Ar tenka svarstyti ekonomikos klausimus? Kaip šia prasme dabar išsivystė Lietuva?

– Nesu kompetentingas ekonomikoje, todėl tais klausimais nenoriu diskutuoti. Manau, kiekvienas žmogus turėtų pasakyti atvirai, kur jis nekompetentingas, ir nelįsti ne į savo daržą. Deja, dažnai būna atvirkščiai. Daugelis įsitikinę, kad gali susigaudyti visur ir yra specialistai – absoliučiai visais klausimais. Tai labai negerai.

Vis dėlto tenka kalbėtis ir apie ekonomikos reikalus. Tokiais atvejais stengiuosi surasti kompetentingą žmogų čia, atstovybėje, kad jis dalyvautų pokalbyje arba bent suteiktų man reikalingą informaciją. Kartais pasistengiu suvesti pašnekovus su išmanančiais žmonėmis Lietuvoje. Tai geriausia, nes kalbėti tuščiai – ne tik neįdomu pašnekovams. Taip smukdomas Lietuvos prestižas.

Dar noriu pastebėti, kad neblogi pasiūlymai bei informacija iš mūsų atstovybės Lietuvoje dingsta kaip vanduo smėlyje. Tai rodo kažkokį nerangumą, nežinau net kaip įvardinti... O pasižiūrėkim kad ir į bendrų įmonių skaičių Latvijoje, Estijoje, palyginkime su Lietuva – tas nerangumas atsispindi ir čia.

Mes vis pasinėre į politiką ir pamiršome, ant ko ta politika laikosi, ant kokios bazės. Netgi pačioje Maskvoje verda visai kitas gyvenimas. Iš tikrųjų verda! O pas mus Lietuvoje – kaip gerų senoj provincijoje. Ramiai... Lėtai... Tai patiems ir atsilieps. Ko gero, labai skaudžiai.

Apskritai, kai kalbama apie Nepriklausomybę, mano pozicija tokia: kuo daugiau užsienio kapitalo įsitvirtins Lietuvoje, kuo daugiau jo pas mus investuos, tuo labiau Vakarai bus suinteresuoti, kad mūsų Nepriklausomybė būtų išsaugota. Kapitalas

(Nukelta į 2 psl.)

Romualdas GIŽYS

IDILIJA REAKTORIAUS PAŠONĖJE

Atvažiuavus į taip vadinamą didžiąją statybą visada kažko nerimauji: gal bijai palūžti nuo grandiozinių vaizdų ar gediniesi dėl būsimo susitikimo su žmonėmis – milžiniais. Juk tu tik paprastas žmogus!

Tačiau atvykęs į juodintą ir baltintą, purvais ir prakeikimais ne kartą apjuostą Ignalinos atominę elektrinę neturėjau tam laiko ir galimybių. Mat, pasirodo, į taikaus atomo šventovę lengvai nepateksi: Lietuvos piliečio ar korespondento pažymėjimai čia – ne dokumentas. Neturi "PASPORT SSSR", tai ir keliauk iš kur atėjęs! Taigi apie pačią elektrinę šį kartą jokių naujienų.

Padėkojęs už "malonų" priėmimą nutariau aplankyti atomo tramdytojų miestą – Sniečkę. O, kaip jis ūgtelėjo per keletą metų! Tiesiog oazė dykumoje: reljefingai sukomponuoti raudonų plytų namai, pušelių grakštūs siluetai, fontanai, gazonai, šaligatviai. Viskas a la Finland! Žmonės irgi gražiai ir švariai apsirengę, tiesa – ne milžinai, bet malniai šypsosi ir atsako pakalbinti. Paroduotuvė ne prasčiau kaip sostinėje: ir dešra, ir pienas, ir tortai, ir... jokių eilių. Pasikalbėjau su pardavėjom, keliais jaunuoliais prie fontano, kiek apglamžytu dėde prie cisternos su gira ir pasijutau Rusijos motinėlės gilumoje. O kad mes, "litovcai" jų visų riemylime ir

vardiname okupantais – pabrėžė kas antras. Neturėjau tokio dvilypio jausmo – būti Lietuvoje, o jaustis kaip svečiame krašte! O laikai, o jausmai!

Artimos reaktorių kaimynystės čia, atrodo, niekas nebijo. Matyt visi išstudijavo Deilo Karnegio knygą "Kaip išvengti streso ir pradėti gyventi?". Atominė elektrinė jiems kaip objektyvi realybė, kurią reikia priimti, o priėmus – nekvaršinti sau galvos nerimą keliančiais klausimais.

Pro šalį praėjo vyrai su meškerėmis rankose, lėtai pralingavo šviesiaplaukė matrona, išdidžiai nešdama prisirpusį pilvą. Gyvenimas kunkuliuoja. Gražus miestas Sniečkus. Gaila, kad ne lietuviškas.